5519
80/2

Informace o Chartě 77

/duben 1982/

Dokument Charty 77 č. 12/82 /Dopis mimosoudnímu rehabilitačnímu zasedání/... 1

Dopis mluvčích Charty 77 Federálnímu shromáždění, Generální prokuratuře a Nejvyššímu soudu ČSSR 1

Dokument Charty 77 č. 15/82 /Komentář k podvrhu "Otevřený dopis tzv. všeodborovému sjezdu"/..... 4

Dopis mluvčích Charty 77 prezidentu republiky, Federálnímu shromáždění a vládě ČSSR/právní rozbor § 178 - zásah dozoru státu nad církvemi/ 5

Dokument Charty 77 č. 16/82 /Dopis mírovému hnutí v NDR/ 5

Dokument Charty 77 č. 16/82 /Přehled dokumentů Charty 77 vydaných v roce 1982/ 6

Dopis mluvčích Charty 77 prezidentu republiky /teroризování členů Charty 77 a jejich příbuzných/ 6

Sdělení VONS č. 296 /propuštění Jiřiny Šiklové, Evy Kantůrkové, Karla Zynola a Jana Kunia z vazby/ 8

č. 297 /Veřejný mír v Plaňavě/ 8

č. 298 /Odsouzení ing.Zdenky Rehákové/ 9

č. 299 /Závěrečné slovo s P.Františkem Limou/..... 9

č. 300 /Odsouzení ing.Zbyňka Čelovského/ 10

Dopis J.Hrábkové-Kunlové generálnímu tajemníkovi OSN 11

Stížnost na protiprávní jednání orgánů VB a StB ve východočeském kraji 12

Dopis ministru spravedlnosti ČSR dr.Jakpsovi 13

Žádost občanů o propuštění Petra Toupíchoila 13

Zdravice - pololetní K. všeodborovému sjezdu 14

Dopis Evy Kantůrkové Evádskému VIII klubu 15

Dopis Zuzany Dionysiérové ministru vnitra ČSSR 16

Z dopisu /č. 120/ Václava Havla 17

Vydává nezávislá redakční skupina Charty 77

Petr Uhl, Anglická 5, Praha 2
Anna Šabatová, Anglická 5, Praha 2

5520

Dokument Charty 77 č. 12/82 /Dopis nizozemskému velvyslanectví: vyslovení soustrasti ze smrti čtyř novinářů v Salvadoru/

Nizozemské velvyslanectví
Maltézské náměstí 1
Praha 1

Praha, 22.března 1982

Vážení pánové,

hluboce nás ranila i rozhořčila zpráva, že v Salvadoru byli při výkonu svého povolání zavražděni čtyři holandští novináři.

Jsme touto událostí dotčeni tím více, že jeden ze zavražděných, pan Koos Koster, se zajímal i o dění v naší zemi a v osobních setkáních s některými z nás projevoval hluboký a důstojný pohled do naší situace a jeho práce byla pro stoupence zákonnosti a lidských práv v naší zemi velikou pomocí.

Prosíme, přijměte výraz naší úcty nad násilnou smrtí odpovědných novinářů a tlumočte jej jejich zarmoucené rodině.

Za občanskou iniciativu Charta 77

Dr.Radim Palouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x x x x x

Dopis Charty 77 Federálnímu shromáždění ČSSR, Generální prokuratuře a Nejvyššímu soudu ČSSR

Federálnímu shromáždění ČSSR
Praha
Generální prokuratuře ČSSR a
Nejvyššímu soudu ČSSR
Praha

V Praze dne 5.dubna 1982

Dne 7.10.1966 podepsal zástupce ČSSR v New Yorku Mezinárodní pakt o občanských a politických právech; 11.11.1975 vyslovilo souhlas Federální shromáždění ČSSR, dne 23.12.1975 pakt ratifikoval prezident ČSSR v platnost dnem 23.3.1976. Platnost uvedeného mezinárodního závazku stvrzená i publikací ve Sbírce zákonů ČSSR s sebou logicky nese i povinnost ke sjednocení dosavadní právní úpravy jakož i praxe při její aplikaci.

Dokument Charty 77 č. 15 /z ledna 1978/ a dopis mluvčích Charty 77 z 6.února 1978 obsahovaly konkrétní náměty a návrhy na opatření, jimiž by zákonodárství i praxe orgánů naší republiky byly uvedeny v soulad se závazky převzatými nejvyššími orgány státu podpisem a ratifikací uvedených paktů, a slavnostně potvrzenými i podpisem Zk KSSS z Helsinek.

I bez takových úprav platí však v právním státě zásada, že norma přijatá později ruší nebo mění normy platné dříve /lex posterior derogat priori/. Tuto zásadu však nerespektuje praxe ds.bezpečnostních a justičních orgánů, které se nanejvýš zřídkavě rozhodnou interpretovat jako potvrzení dosavad platných norem a praxe - zcela v rozporu s čl.5 Paktu. Tak při odvolacím řízení proti ing.Janu Litoměřickému 7.1.1982 argumentoval zástupce prokuratury tvrzením, že obžalovaný se zjevně dovolává čl.19 Paktu o občanských a politických právech, neboť prý pro ds.orgány jsou důležité vlastní, nás bližší národní normy, které limitují svobody zaručené Paktem tak, že nesmí obsahovat nic, co by se dalo nazvat protisocialistickým.

Na tyto návrhy vyvozované v duchu čl. 17 Ústavy, zavazujícím občany k aktivnímu zájmu a účasti na dodržování zákonnosti ve všech oblastech společenského života, a předložené v souladu s čl. 29 Ústavy o petičním právu, nedostalo se jejich autorům odpovědi, třebaže podle cit.ustanovení Ústavy jsou adresáti takových návrhů "povinni je odpovědně a včas vyřizovat". Naproti tomu jsou v oficiálním komentáři k tr.zákonu činěny pokusy vykládat ustanovení Paktů způsobem, jenž odporuje čl. 5 Paktu o občanských a politických právech a vykládá existující trestní normy tak, že podstatně omezuje, ba popírá práva zaručená Pakty. V článku 5 Paktu se praví:
1. Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tím způsobem, jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod uznaných tímto Paktem nebo k jejich omezení ve větším rozsahu než tento Pakt stanoví.
2. Jakékoli základní lidská práva uznávána v kterémkoli státě, který je účastníkem tohoto Paktu, na základě zákona, úmluv, předpisů nebo zvyklostí nebudou omezena nebo zrušena pod záminkou, že paktová práva neuznává nebo je uznává v menším rozsahu.

Uvádíme jako příklad:

Znění čl. 19 Paktu o občanských a politických právech

1/ Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky.
2/ Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmikoli jinými prostředky podle vlastní volby.
3/ Užívání práv uvedených v odstavci 2 tohoto článku s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná: a/ k respektování práv nebo pověsti jiných; b/ k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.

Trestní zákon § 112 o poškozování zájmů ČSSR v cizině

Československý občan nebo obyvatel republiky bez státní příslušnosti, který poškozuje zájmy republiky tím, že rozšiřuje nebo umožňuje rozšiřovat v cizině nepravdivou zprávu o poměrech v republice, o její mezinárodním postavení nebo o její zahraniční politice, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo propadnutím majetku.
Vysvětlivky /viz str. 435-436 cit.tr.z./: Z bodu 1/ ...předmětem ochrany jsou jakékoli zájmy republiky v cizině... Mohou to být zájmy nejen politické, ale i hospodářské, kulturní a pod. Bod 2/ Tr.čin podle § 112 je tr.činem ohrožovacím. To znamená, že po objektivní stránce není třeba, aby zájmy republiky byly v cizině skutečně poškozeny. Bod 3/ Zprávou ve smyslu tohoto ustanovení je jakkoliv tvrzení, sdělení či informace o skutečnostech minulých, přítomných či budoucích, které souvisejí s poměry v republice, s její mezinárodním postavením nebo s její zahraniční politikou. Zpráva v uvedeném smyslu může mít obecný charakter nebo může být zaměřena na určité události či na konkrétní osobu. Bod 4/ Rozšiřováním zprávy je jakékoli jednání, jímž se zpráva přenese do veřejnosti a dostane se tak do vědomí většího počtu lidí. Může se tak stát přímým slovním projevem nebo rozmnožením tisku, rozhlasu, televize, magnetofonu, filmu apod. Prostředkem rozšiřování může být i soukromý dopis nebo jediný výtisk jiné písemnosti obsahující nepravdivou zprávu, zasílanou do ciziny.
Bod 5/ V cizině je zpráva rozšiřována nejen tehdy, děje-li se tak přímo na území cizího státu nebo se tam zpráva zašle, ale i tehdy, jestliže pachatel poskytne příslušné údaje jiné osobě na území ČSSR

5522

za tím účelem, aby se dostaly do ciziny a byly tam rozšiřovány...
Bod 7/ Rozšiřovaná zpráva musí být nepravdivá. Za takovou možno považovat nejen zprávu zcela vymyšlenou, nýbrž i zprávu zcela nebo částečně pravdivou, avšak prostřednictvím polopravd, vytržením jednotlivostí ze souvislosti nebo jiným překroucením uzpůsobenou tak, aby vyznívala tendenčně proti republice a byla schopna vyvolat o ní obdobně nepříznivé představy jako zpráva zcela vymyšlená. Dále body 8 - 12.

Trestní zákon § 98 o podvracení republiky

1/ Kdo z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky provádí podvratnou činnost proti jejímu společenskému a státnímu zřízení, proti její územní celistvosti, obranyschopnosti nebo samostatnosti, anebo proti jejím mezinárodním zájmům, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
2/ Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán a/ spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s cizí mocí nebo cizím činitelem, b/ spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo c/ spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

Z vysvětlivek vyjímáme: bod 10/ Podvratná činnost se vyznačuje aktivní činností proti zájmům ČSSR v oblasti politické, ideologické, výchovné i ekonomické, prováděné buď řadou na sebe navazujících činů, nebo sice jednáním jednorázovým, které však pro svou intenzitu a své důsledky je schopné republiku a její zájmy oslabit. Jako podvratnou činnost je třeba posuzovat zejména lokální nebo jinak méně závažnou činnost, prováděnou jednotlivcem nebo nepříliš významnou skupinou.
Bod 12/ Podvrtaný charakter mohou mít i tzv. otevřené dopisy obsahující zkreslené údaje a pomluvy o poměrech v republice, adresované sice stranickým, státním nebo jiným ústředním orgánům v ČSSR, jejich opisy jsou však předávány dopisovatelům, popř. jiným orgánům imperialistických mocností k využití proti ČSSR na mezinárodním foru.
Bod 13/ značně nebezpečnou je podvratná činnost prováděná formou ideologické diverze. Vyznačuje se především šířením dezinformací, polopravd, zvališováním některých chyb a nedostatků za účelem znevážení leninských principů socialismu, maskovaným zájmem o jeho "zdokonalení" a s cílem podněcovat nacionalismus, spochybňovat marxismus-leninismus, vedoucí úlohu KSČ, propagovat spotřební pseudosocialismus a vytvářet tak podmínky pro tzv. destabilizaci socialistického zřízení.
Bod 14/ Podvracení socialistického společenského a státního zřízení republiky jsou akce menšího rozsahu, které směřují proti socialistickému charakteru našeho státu, proti politickému uspořádání republiky, jako např. propagace návratu k buržoázní demokracii, nebo agitace namířená proti vedoucí úloze dělnické třídy nebo KSČ. Mohou to být dále lokální akce usilující o vnesení nesouladu a nevraživosti mezi dělníky a rolníky, nebo mezi rolníky a družstevníky, místní akce proti federativní úpravě vzájemných vztahů Čechů a Slováků, rozdmýchávání izolovaných národnostních různic resp. izolovaná činnost proti ústavní úpravě národnostní politiky vůbec. Patří k tomu i omezenější činnost směřující k oslabení akceschopnosti či diskreditování národních výborů nebo justice. Podvratný charakter může mít dále organizovaná nebo soustavná činnost proti soc. hospodářskému zřízení založenému na soc. vlastnictví výrobních prostředků a plánování, pokud jednotlivá akce nepřekročila místní rámec, tedy nejde-li o činy přísněji trestné.
Bod 17/ Za podvratnou činnost proti samostatnosti republiky by bylo možno považovat např. propagaci tzv. Středoevropské federace, voleb pod mezinárodní kontrolou, nebo agitace pro vyvolání zásahu OSN do poměrů v ČSSR, pokud by ovšem šlo o akce méně závažné. Bod 19/ Trestný čin podvracení republiky je svou povahou trestným činem ohrožovacím. Nezáleží tedy na tom, zda činnost pachatele má nějaký zevní účinek...
Bod 20/ Činnost naznačenou v předchozích vysvětlivkách nelze považovat jen za Ústavou zaručenou svobodu projevu /čl.28/ nebo tzv. petiční právo /čl.29/, protože se jí útočí na základy republiky a naplňuje se

5523

se tak objektivní stránka tr.činu podvracení republiky. Uvedené závěry nejsou v rozporu s čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských právech ... Právo zastávat svůj názor bez překážky a na svobodu projevu jakýmkoli způsobem podle vlastní volby, zakotvené v odst. 1 a 2 cit. článku, nelze totiž chápat odtrženě od odst. 3 téhož článku...

Je známo, že nerespektování závazků z Paktů i Závěrečného aktu z Helsinek i praxe našich bezpečnostních a justičních orgánů bylo v řadě případů kritizováno právě těmi složkami veřejného světového mínění, jež se v současné době rozhodujícím dílem účastní v mohutném mírovém hnutí proti jadernému zbrojení v Evropě. Stejně tak vytvářelo nepříznivou atmosféru pro čs.zahraniční politiku, jak v bilaterálních vztazích, tak na půdě významných mezinárodních jednání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě v Bělehradě a v Madridu či v Mezinárodní organizaci práce.

Tento stav tedy neprospívá mezinárodním zájmům naší republiky ani úsilí o důsledné dodržování všech zásad spolupráce mezi národy našeho kontinentu. Především však nepomáhá žádoucímu probuzení opravdové občanské angažovanosti., jejíž naléhavá potřeba stoupá s růstem obtíží a složitostí problematiky našeho hospodářského života. Všechny výzvy k takové angažovanosti a iniciativnosti vyzní neplatno, dokud budou projevy kritiky protispolečenských jevů a jednání mocenských i řídících orgánů ohroženy rizikem libovůle těchto orgánů ve výkladu zákonných norem, jak jejich příklad podává citovaný Komentář a jeho aplikace bezpečnostními a justičními orgány.

Opakujeme proto upozornění a své návrhy na legislativní úpravy, jakož i na potřebu změny praxe ~~xxxxxxxx~~ státních orgánů zvl.bezpečnostních a justičních tak, aby byla v souladu se závazky převzatými naší vládou podpisem a ratifikací Paktů o lidských právech i dalších smluv, týkajících se vztahu moci k občanům a uzavřených jako součást úsilí o mezinárodní uvolnění, bezpečnost a spolupráci mezi všemi státy. Společenství občanské iniciativy Charty 77 je ochotno, jak uvedlo již v dokumentu č. 15 a dopise z 8.2.78, přispět kvalifikovanou spoluprací odborníků ze svých řad i z řad svých přátel k takovému dílu.

Dr.Radim Palouš	Anna Marvanová	Ladislav Lis
mluvčí Charty 77	mluvčí Charty 77	mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x

Dokument Charty 77 č. 15/82 /Dementi k podvrhu "Otevřený dopis tzv. odborovému sjezdu"/

ČTK Praha Praha, dne 6.dubna 82

Ve středu dne 31.3. 1982 byli čs.bezpečnostními orgány předvedeni a vyslýcháni mluvčí Charty 77 dr.Radim Palouš, Anna Marvanová a Ladislav Lis a někteří jejich rodinní příslušníci a příbuzní. Důvodem k předvedení a výslechům byl údajný dokument Charty 77 s názvem "Otevřený dopis Charty 77 10.všeodborovému sjezdu". Vyslýcháni byli dotazováni na autorství textu, který byl k přečtení předložen pouze dr. Radimu Paloušovi, ostatní byli o textu zlomkovitě informováni ústně. Tento text byl označen orgány Státní bezpečnosti za podvratný akt proti jednotě odborového hnutí a tudíž za protistátní čin.

Při zaměstnaneckém pohovoru, uspořádaném jeho nadřízeným - ředitelem Astronomického ústavu ČSAV Václavem Bumbou, byl syn mluvčího Radima Palouše Jan informován, že zprávu o tomto údajném protistátním dokumentu Charty 77 vydala ČTK. Příbuzní mluvčích byli při výsleších vyzváni, aby důrazně mluvčí varovali.

Všichni tři mluvčí odmítli předložený text jako průhledný podvrh

5524

a prohlašují, že žádný takový ani podobný text nebyl vydán ani jimi, ani - pokud je jim známo - nikým z okruhu blízkých Chartě 77. Zároveň prohlašují, že nepřipravovali a nepřipravují žádné akce typu výtržností demonstrací nebo jiných provokatorních vystoupení, o níž při výsleších pracovníci Státní bezpečnosti hovořili. Považují tuto mystifikaci za pokus diskreditovat mluvčí i občanské společenství Charty 77 jak doma, tak v zahraničí.

Takovéto akce mají pravděpodobně zastrašovací smysl a mohly by eventuelně připravit půdu k zdůvodnění represivních opatření. Občanská iniciativa Charta 77 sleduje ve své činnosti, jak je zřejmé z dodavadních základních i příležitostných dokumentů, pozitivní a zákonné cíle a jsou jí zcela cizí jazyk i obsah i forma podvrženého dokumentu.

Dr. Radim Palouš, mluvčí Charty 77 — Anna Marvanová, mluvčí Charty 77 — Ladislav Lis, mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x

Dopis Charty 77 prezidentu republiky, Federálnímu shromáždění a vládě ČSSR /právní rozbor § 178 - maření dozoru státu nad církvemi/

Dr. G. Husák, prezident ČSSR — 30. dubna 1982
Federální shromáždění
M. Lúčan, místopředseda vlády
K. Hrůza, ředitel sekretariátu pro věci církevní při předsednictvu vlády ČSSR

Mluvčí Charty 77 obdrželi právní rozbor § 178 tr. zák. /maření dozoru státu nad církvemi a náb. společnostmi/, který dopňuje a právně osvětluje nevyřešené a dosud přehlížené problémy nastíněné v dopise mluvčích Charty 77 o pronásledování církví ze dne 10.3.1982. Vítáme tuto iniciativu a předkládáme ji kompetentním institucím jako podnět, který může přispět k nápravě dosavadní praxe.

Dr. Radim Palouš, mluvčí Charty 77 — Anna Marvanová, mluvčí Charty 77 — Ladislav Lis, mluvčí Charty 77

na vědomí:
papež Jan Pavel II., Vatikán
ThDr. Fr. kardinál Tomášek, arcibiskup pražský
kněžské sdružení Pacem in terris

x x x x x x x x x x x

Dokument Charty 77 č. 18/82 /Dopis Charty 77 mírovému hnutí v NDR/

Charta 77 vyjadřuje plnou podporu Vašemu mírovému úsilí a sdílí jeho konkrétní cíle. Soudí, jak ostatně vyjádřila ve svém dokumentu č. 13 z letošního roku /Otevřený dopis mírovému hnutí/, že by to všude na světě, doslova v každé zemi, měli být právě řadoví občané jednotlivě nebo v neoficiálních uskupeních, kteří by se měli brát za lidské právo žít ve spravedlivém míru, tj. nejen bezpečni před militarismem a nukleárními zbraněmi hromadného ničení, nýbrž bezpečni též díky vnějšímu i vnitřnímu pokoji, a to životem, v němž občanství každého člena toho kterého státu patří odpovědnost be povinnost za dodržování všech lidských práv. Militarizace a militarismus, proti němuž společně stojíme, pociťujeme jako nebezpečný jev jak v mezistátní, tak ve vnitropolitické sféře. Jsme rádi, že takové neoficiální mírové hnutí zdola vzniklo právě u Vás, v Německé demokratické republice, tedy části někdejší evropské velmoci, která se na militarizaci

5525

Evropy v 1.polovině 20.století nemálo podílela. O to více si ceníme Vašeho statečného úsilí.

Víme, že Vaši mírovou výzvu podepsal i nedávno zemřelý prof. Havemann. Vyslovujeme Vám naši hlubokou soustrast s úmrtím tohoto statečného Němce. Tlumočte ji všem jeho blízkým.

Praha, dne 21.dubna 1982

Dr.Radim Palouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x

Dokument Charty 77 č. 16/82 /Přehled dokumentů Charty 77 vydaných v roce 1982/

Protože se v poslední době u nás i za hranicemi objevily podvržené dokumenty Charty 77, které - i když nesou jména současných mluvčích - mluvčí ve skutečnosti nevydali a nepodepsali, předkládáme číslovaný seznam autentických dokumentů Charty 77, publikovaných v roce 1982:

1. Oznámení nových mluvčích pro rok 1982 /7.1.1982/
2. K zprávám o stanovisku Charty 77 k polské krizi /7.1.1982/
3. Pět let Charty 77 /7.1.1982/
4. Nová urgence loňské urgence předloňského protestu generální prokuratuře proti soudu a věznění Havla, Bendy, Dienstbiera, Uhla a spol. /10.2.1982/
5. Prohlášení Charty 77 ke dni solidarity s Polskem /30.1.1982/
6. Dokument k ekonomické situaci /únor 1982/
7. Dopis svazům spisovatelů /3.3.1982/
8. Dopis vládě ČSSR: 11 bodů pro Madridskou konferenci, týkajících se svobody přesvědčení a vyznání /4.3.1982/
9. Poděkování Paťchovu výboru za udělení ceny Václavu Havlovi /4.3.82/
10. Ohlášení dalších 36 signatářů Charty 77 /5.3.1982/
11. Protest Charty 77 proti porušování zákonů v oblasti náboženského života /obvaláště katolické církve/ /10.3.1982/
12. Dopis nizozemskému velvyslanectví: vyslovení soustrasti se smrtí čtyř novinářů v Salvadoru /22.3.1982/
13. Otevřený dopis mírovému hnutí /29.3.1982/
14. Dopis federálnímu shromáždění, generální prokuratuře a nejvyššímu soudu ČSSR 1 § 98 a k § 112 /5.4.1982/
15. Dementi k podvrhu "Otevřený dopis tzv.všeodborovému sjezdu" /6.4.82/

V Praze dne 14.4.1982

Dr.Radim Palouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x x x

Dopis Charty 77 prezidentu republiky /terorizování stoupenců Charty 77 a jejich příbuzných/

Prezident Československé socialistické republiky
JUDr.Gustáv Husák
Praha-Hrad

Praha, 3.5.1982

Výrazným negativním jevem druhé poloviny 20.století je terorismus, který se rozšířil po celém světě jako smrtelní nebezpečí infekce. Lidé zcela nevinní, ba většinou nezainteresovaní do toho či onoho

politického, náboženského, národního či jakéhokoli jiného určitého společenského kontextu jsou brutální jako rukojmí, nevyjímajíc ani děti, ženy a starce. Ti, co k rukojmím mají nějakou vazbu /a to jsou přece nejen rodinní příslušníci či příslušníci určitého politického či náboženského vyznání, původu, národní či státní příslušnosti, nýbrž nakonec všichni lidé/ jsou přímo nebo nepřímo vydíráni, aby se strachu o osud svých bližních, držených na neznámých místech či v uzavřených letadlech a pod., dělali to, co diktují únosci, teroristové a znásilňující celé lidské společenství. Takového nemorálního nátlaku používají k vydírání nejen jednotlivci proti jednotlivcům nebo nejen ti politicky mínění silní proti politické moci, nýbrž i moci proti tím, co v žádném případě nemají možnost kýbet plnou daná výkonné státní moci.

Politický terorismus je projevem totálního úpadku elementárních moralních hodnot a zároveň je projevem slabosti jeho protagonistů - slabosti, která se maskuje nesmírnými nároky a nelidskostí. Je projevem patologického stavu společnosti. O to více jsme povinni bojovat všem projevům, které naznačují tendencie pronikání metod velice blízkých terorismu do činnosti některých složek výkonné moci v naší zemi.

V poslední době se množí případy, kdy blízcí i vzdálenější příbuzní a známí jsou buď perzekvováni či vystrašováni a zároveň nabádáni, aby - podobně jako u rukojmích - nutili přímo nebo nepřímo pomocí faktem svého vlastního ohrožení /např. přinucování s předem, zpřesobení vykonstruované ostudy na veřejnosti, fyzické násilí buď "náhodné" či od "neznámých" osob, vyhazování z bytu, zabírání a likvidace nemovitostí v osobním vlastnictví na základě zinscenovaných záminek aj./ jiné osoby dělat nebo nedělat to či ono.

Mnozí stoupenci občanské iniciativy Charta 77, mluvčí Charty nevyjímaje, jsou vystavováni systematickému vydírání a nepodloženým pomluvám o "nezvětitelných příjmech", o konspiratívních kontaktech mílem špionážní povahy, o zpronevěřování se politické a finanční nápisy na komínech továren, na domech a kdesi v bytu, o tom, že chystají nějaké činy apod. Nic z toho nebylo a není ani v nejmenším pravda.

Tak byli ze strany příslušníků státní bezpečnosti asi nevinně předevčím v březnu a v dubnu 1982 postihováni příbuzní a známí spoluobyvatelů mluvčích Charty 77, přičemž měli být donuceni toho, aby mluvčí zanechali své činnosti, kterou je hájení lidských práv, pokrok zákonnosti vůbec, prosazování míru a pokoje vně i uvnitř států, obrana proti nezákonné svůli těch, kteří nerespektují soustavu všech platných zákonných norem, a je to i pozitivní zřetelná kritika nedokonalých skutečností v naší vlasti. Vůbec se přitom nedbá na čl. 30 Ústavy ČSSR, který zaručuje nedotknutelnost osoby, ani na § 9 tr.řádu, který vychází z principu nepřípustnosti viny a praví, že pachatelem trestného činu je jen ten, kdo trestný čin sám spáchal. Takže i kdyby činnost mluvčích byla - jakkoli neoprávněně - kvalifikována jako přestupek či trestný čin, perzekuce jiných osob, byť nejbližších příbuzných, je zcela nezákonným jednáním. Navíc je všeobecně známo, a více než pětiletou činností občanské iniciativy Charta 77 doloženo, že veškerá její činnost se důsledně řídí stávajícím právním řádem, totiž souborem všech platných zákonných norem, tedy např. jak ústavou či mezinárodními dohodami, začleněnými do československého právního soustavy, tak ostatními zákony ČSSR, jejichž výklad a aplikace musí být přece ve vzájemném souladu, jeden zákon nesmí protiřečit druhému platnému zákonu nebo dokonce nesmí likvidovat jeho podstatu.

Obracíme se na kompetentní orgány s tímto upozorněním, neboť nemůžeme uvěřit, že by se tyto nezákonné akce mohly dít s plným vědomím odpovědných ústředních míst a mimo jiné, podobnou záminku brutální rukojmí.

K těmto nezákonným aktům je bezprostředním způsobem vyvolávána neoprávněná interpretace ustanovení § 19 platného zákona o ČNB, na jehož základě jsou jednotlivci bez předchozího oznámení z bez bližší-právních důvodů, předvídání do ústředen ČNB, jsou zde podrobováni výslechům, ty-

nejlidem se mládežnicí, které vůbec nesvedají do kasrotonse orgánů SNB /neakreané etyky, politické, náboženské a občanské postoje atd./ a nad nevyšetřenými zdůrkami /např. § 202 - výtržnictví/ jsou na dobu až 48 hodin nezákonně vazbáni. Toto nehumánní, protiprávní a nezákonné praxe je aplikována proti občanům a nekonformálním občanským postojí a proti lidem z jejich okolí. Je to jev obecně velmi nebezpečný pro existenci celé naší společnosti. Připouští-li nejvyšší státní orgány a jakýkoliv důvod a v jakékoliv rozsahu jako možnou praxi výkonu státní moci represektování, resp. přehrnovávání a zneužívání platných zákonů a norem právního řádu, připouští tím možnost nesporadování právního řádu a jeho nahrazení nekontrolovatelnou subjektivní svůlí. Jediné dodržování smyslu celé soustavy platných zákonů a zákonných norem lze zabránit definitivnímu návratu stejných poměrů, jaké v naší zemi panovaly, pane premiérne, v době, kdy i Vy jste byl nezákonně represkvován a vězněn!

Očekáváme proto, že příslušné úřední místa učiní zaměřeným nezákonným postupům přítrž.

Dr. Radim Palouš
mluvčí Charty 77

Anna Červenková
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis
mluvčí Charty 77

Na vědomí: Federální shromáždění ČSSR
Generální prokuratura ČSSR

x x x x x x x x x x

Sdělení č. 296 /Propuštění Jitiny Šiklové, Evy Kantůrkové, Karla Kyncla a Jana Kunla z vazby/

Dne 22.5.1982 byli na příkaz JUDr. Franka z městské prokuratury v Praze propuštěni z vazby v Praze-Ruzyni signatáři Charty 77 Mr. Jitina Siklová, spisovatelka Eva Kantůrková, novinář Karel Kyncl a Jan Kunl, člen kolektivu mluvčích Charty 77 a POKS. Jmenovaní byli zatčeni ve dnech 5. - 6. května 1981 a obviněni podle § 98/1,2 a,b tr.z. /pobuřování republiky/ v souvislosti se zadržením kamionu francouzských občanů Thonona a Ziegové na čs.-rakouských hranicích koncem dubna 1981. Trestní stíhání pokračuje na svobodě. Další obvinění v této kauze, signatáři Charty 77 - novinář Jiří Kunl, člen POKS, historik Jan Kiynkřík a publicista Milan Šimečka zůstávají nadále ve vazbě.

V Praze 25.5.1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs. liga pro lidská práva
Člen Mezinárodní fed. pro lidská práva

Sdělení č. 297 /Policejní zásah v Vlašimi/

Dne 20.5.1982 došlo v obci Pleškov v okrese Velešínov k rozsáhlé policejní akci, jejíž zřejmým úkolem bylo zneškodnit konání koncertu nekonformních rockových skupin. Obec byla v odpoledních hodinách obsazena asi 60 uniformovanými policisty doprovázenými cizinci-ky. Policisté zadržovali přijíždějící do obce, nebo bez rozdílu všechny mladé obyvatele projíždějící přes ni. Zadržené podrobili bez udání důvodu osobní prohlídce /což je v rozporu se zákonem č. 40/1974 o SNB. Donutili je shromáždit se v čekárně na autobusy ČSAD. Asi v 18 hodin zadržené /asi 50-80 osob/ vyvlekli do místního kulturního domu, kde se měl konat koncert a podrobili je znovu osobní prohlídce a vyfotografovali. Potom je v policejním kordonu přinutili nastoupit na vlak s výstrahou, že se mají co nejrychleji vrátit do místa svého bydliště a kdo se bude znovu zdržovat na území Jihočeského kraje, bude potrestán 48 hodinami zadržení. Po příjezdu vlaku do Nevlínkova Brodu byli po jedním vypouštěni z vlaku a znovu perlustrováni.

5528

Není známo, zda byl někdo vzat do vazby. Celá akce proběhla, aniž by policisté někomu alespoň slovem zdůvodnili své jednání.

V Praze 30.3! 1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs.liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 298 /Odsouzení ing.Zdenky Řehákové/

Dne 30.3.1982 se konalo u Obvodního soudu v Praze 1 za předsednictví JUDr. Balzera soudní řízení proti signatářce Charty 77 ing.Zdence Řehákové, bytem v Praze 2, Žitná 35. Obžaloba, kterou zastupovala JUDr. Hrušková, ji vinila, že dne 28.10.1981 bez náležitých dokladů překročila v oblasti Krkonoš čs.-polskou hranici s úmyslem zúčastnit se koncertu ve Varšavě, čímž porušila § 5 písm. d. zákona o přečinech 150/69 Sb. /přečin proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou/. Jediným svědkem obžaloby byl člen HS Jaroslav Soukup, který tvrdil, že obžalovanou upozornil na zákaz vstupu do hraničního pásma a když neuposlechla, hlásil to pohraniční stráži. Dále se opírá obžaloba o fakt, že u obžalované bylo nalezeno 300 zlotých a vstupenka na koncert ve Varšavě.

Jaká byla skutečnost. Ing.Zdenka Řehákové se pohybovala po stezce čs-polského přátelství, která je přístupná po celé délce bez pasových dokladů. Úmysl, že chtěla překročit státní hranici, nemohl být prokázán, protože v prostoru Sněžných jam není pro terénní členitost krajiny možno přejít hranici. To, že vstoupila do údajné stanovištní boudy pohraniční stráže na polské straně, kam ji po cestě dovezl terénní vůz s polskou osádkou, nelze kvalifikovat jako úmysl vniknout na polské území. Soud přesto uznal ing.Řehákovou vinnou a uložil jí 3měsíční trest odnětí svobody s podmíněným odkladem na dobu 18 měsíců. Odsouzená se proti rozsudku odvolala.

Odsouzení ing.Řehákové je nespravedlivé, protože její jednání nenaplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 5 odst. d zák. 150/69 Sb., který byl naprosto nespravedlivě aplikován. Důkazní řízení vykazovalo evidentní nedostatky: 1/ opírá se pouze o výpověď jednoho svědka, která je v rozporu s výpovědí obžalované; 2/ je založeno na předpokladu úmyslu který nelze dokázat; 3/ nebere zřetel na některé skutečnosti /neschůdný terén směrem do Polska, přijetí pohostinství na polské straně cesty přátelství, po níž lze jít i bez pasu/, které jasně svědčí ve prospěch obžalované.

15.4.1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čsl.liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 299 /Odvolací soud s P.Františkem Líznou/

Dne 2.dubna 1982 se konalo u Městského soudu v Praze odvolací řízení proti jesuitovi P.F.Líznovi, signatáři Charty 77, odsouzenému Obvodním soudem v Praze 6 k souhrnnému trestu 27 měsíců nepodmíněného trestu odnětí svobody /viz.sdělení č. 292/. Senát Městského soudu uznal P. Líznu vinným a potvrdil rozsudek 1. instance.

Do jednací místnosti nebyl nikdo vpuštěn, soudní budova byla obklíčena příslušníky SNB, kteří zadrželi po dobu jednání Annu Swarzovou a jesuita P.Josef Kordík byl zadržen na 54 hodin v Bartolomějské ulici.

20.4!1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čsl.liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

5529

Sdělení č. 300 /Odsouzení ing.Zbyňka Čeřovského/

Dne 9.března 1982 proběhlo před senátem Okresního soudu v Pardubicích hlavní líčení s ing.Zbyňkem Čeřovským, narozeným 13.7.1931, v současné době strojníkem Metrostavu v Praze s trvalým bydlištěm v Pardubicích, Mikulovická ul. 255, obviněným z trestného činu pobuřování podle 100 odst. 1 písm. a/, c/ tr.zákona. Senátu předsedal JUDr. Miroslav Šprynař, přísedícími byli ing.Ladislav Matura a Josef Toman.

Ing. Čeřovský se měl dopustit pobuřování jednak tím, že do své žádosti o vystěhování do Rakouska, kterou si začal vyřizovat v prosinci 1980 "uvedl výroky, jež hrubým způsobem znevažují společenské a státní zřízení ČSSR, spojenecké vztahy mezi ČSSR a SSR a žádost s těmito výroky předkládal k vyjádření různým institucím, naposledy dne 1.4.1981 na oddělení pasů a víz OS SNB v Pardubicích" a jednak tím, že v téže době i dříve měl pronášet podobné výroky na svém bývalém pracovišti podnikovém ředitelství Pozemních staveb v Hradci Králové.

Jako ukázka výroků "které jsou mimo jakoukoli pochybnost objektivně schopné vyvolat nepřátelskou náladu" se cituje ve zdůvodnění rozsudku věcná poznámka ing. Čeřovského z jeho žádosti o vystěhování, kterou vyjadřuje přání, aby mu nebylo zrušeno čs.státní občanství, neboť po změně politických poměrů k lepšímu se chce do republiky vrátit, jakož i "označení internacionální pomoci vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 jako okupace Československa". Nabízí se tu srovnání se situací v roce 1970, tedy v období vrcholící konsolidace, kdy trestem za podobné výroky bylo pouze vyloučení z KSČ nebo ztráta dosavadního zaměstnání /což zřejmě tenkrát ostatně postihlo i ing.Čeřovského, v té době důstojníka čs.armády/.

Pozoruhodná je dále okolnost, že předtím, než bylo proti ing.Čeřovskému vzneseno toto obvinění, byla jeho žádost o vystěhování schválena bez dalšího odpovědnými pracovníky Okresní vojenské správy v Pardubicích a generálním ředitelem Pozemních staveb v Hradci Králové Milanem Kelatem v plném rozsahu textu, který jim byl předložen. Dotyční funkcionáři pak ex post při procesu uvedli ve svých svědeckých výpovědích, že se cítili pobouřeni jeho inkriminovanými výroky v textu.

Pokud jde o postih ing. Čeřovského za výroky pronesené na jeho bývalém pracovišti, pak s přihlédnutím k svědectví JUDr.Vlastimila Krejči a Jiřího Sochora, kteří dokonce - rovněž však dodatečně - tvrdili, že jimi byli natolik pobouřeni, že sami požádali příslušné orgány "aby proti obžalovanému provedly zákrok", lze konstatovat, že citované údajné výroky převážně neodpovídají inteligenční úrovni ing.Čeřovského. V procesu vystoupili jako svědkové obžaloby i dva důstojníci SNB, kpt. Petr Žák a poručík Ladislav Riedl. Za přitěžující okolnost soud prohlásil i citace z vysílání "nepřátelského rozhlasu".

V evidentní snaze o zostření podmínek výkonu trestu ing.Čeřovského po jeho nepodmíněném odsouzení byla ve zdůvodnění rozsudku konstruována souvislost s jeho podmíněným odsouzením v roce 1977 Okresním soudem v Chomutově podle § 202 /výtržnost/, což bylo pružně označeno jako "trestná činnost s výrazně politickou motivací". V této konstrukci se kalkulovalo i s obsahem prokurátorského pohovoru ze dne 24.9.1979 s výstrahy náčelníka KS SNB v Hradci Králové "rovněž za činnost, která byla hodnocena jako protispolečenská". Tyto čistě administrativní akty přitom nelze v žádném případě hodnotit na stejné úrovni s trestním stíháním. Neví o zákon stanoví, že výkon trestu v 2.nápravné skupině může být nařízen jen tehdy, když odsouzený byl v předešlých deseti letech ve výkonu trestu pro úmyslnou tr.činnost. Ing.Čeřovský však byl v roce 1977 pouze po kratší dobu ve vyšetřovací vazbě, z níž byl propuštěn a o jeho podmíněném propuštění bylo formálně rozhodnuto až v době, kdy už byl na svobodě.

K tomu byl nucen přihlédnout i senát Krajského soudu v Hradci Králové, který dne 15.4.1982, za předsednictví JUDr.Filipa, náměstka předsedy Krajského soudu, přihlédl k odvolání ing.Zbyňka Čeřovského a nařídil, aby výkon jeho trestu proběhl v 1. nápravné skupině. Co do výše

5530

trestu však původní rozsudek, dva roky nepodmíněně, potvrdil.
V rozsudku nad ing. Čeřovským spatřujeme především demonstraci vůle státních orgánů uvádět do praxe tendenční judikaturu politických paragrafů, jak je obsažena v posledním vadání trestních kodexů.

Praha, dne 24.4.1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čel.liga pro lidská práva
Člen Mezinárodní federace pro lidská práva

x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Dopis J.Hrábkové-Rumlové generálnímu tajemníkovi OSN /Žádost o zasazení se za Jiřího Rumla a jeho propuštění na svobodu/

Praha, dne 31.3.1982

Pan
Javier Pérez
generální tajemník OSN
New York
USA

Vážený pane generální tajemníku,
s krajním znepokojením Vás žádám za sebe i za své dva syny, abyste se zasadil o osvobození mého manžela Jiřího Rumla, který je od 6.května minulého roku ve vyšetřovací vazbě za údajné podvracení republiky.
Můj muž pracoval celý život jako novinář a i když mu byla v posledních dvanácti letech z politických důvodů znemožněna jakákoliv publicistická činnost, zůstal novinářem nadále a psal podle svého svědomí a přesvědčení pravdu o současné situaci v naší zemi. Za to a za nic jiného čeká nyní už 11 měsíců v pražské věznici na soud.
Jiřímu Rumlovi je 57 let, je nemocný, což vyplývá i z toho, že mu rok před zatčením byla přiznána stoprocentní invalidita. Víc jak dvacet let trpí žaludeční vředovou chorobou a jeho zdravotní stav se v těsné a chladné vězeňské cele neustále zhoršuje. Znekliďňuje mne, že povážlivě ubývá na váze a že se v poslední době přidaly i nemoce z prochlazení. Můj manžel přesto nese svůj úděl důstojně, především proto, že je spolu s námi přesvědčen, že je bez viny a že se proti zákonům republiky ničeho nedopustil.
Pane generální tajemníku, protože mám nesmírné obavy o zdraví a další osud svého muže, prosím Vás, abyste použil své autority představitele vrcholné světové organizace a pomohl k propuštění Jiřího Rumla na svobodu.

V úctě Jiřina Hrábková-Rumlová
Jan Ruml
Jakub Ruml
Kremelská 104/150
100 00 Praha 10
ČSSR

Na vědomí: Kancelář prezidenta republiky
Federální shromáždění ČSSR
Vláda ČSSR
Generální prokuratura ČSSR

x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Stížnost na protiprávní jednání orgánů VB a StB ve východočeském kraji

Federální ministerstvo vnitra
Federální shromáždění
Vláda ČSSR

Jsem spolumajitelem domku v osadě Skalice, okres Chrudim. Dne 9.4. 1982 mi bylo sděleno orgány VB a StB, kteří přijeli slušným autem, že v blízkém okolí se vyskytla nákaza slintavky a kulhavky a z těchto důvodů se zakazuje návštěva cizích osob v objektu, ve kterém bydlím. Na moji žádost, aby mi bylo předloženo písemné rozhodnutí národního výboru o výskytu uvádané nákazy mi nebylo vyhověno a přístupnost zákazu návštěv cizích osob na mně bylo zcela vyžadováno. Slušební auto orgánů VB s osádkou zůstalo zaparkované před domem. V následujících dnech byli moji přátelé, kteří přijížděli ke mně na návštěvu kontrolováni a odváženi k výslechům na Národní výbor v Hrochově Týnci. Tato skutečnost kontrolování a zadržení též pokračovala v osadě Hrochově Týnci, kde byli moji známí odváženi hned od autobusu nebo na ulicích města. Po výslechu byli prověřováni a bylo na nich žádáno opuštění Hrochova Týnce a blízkého okolí.

Dne 10.4.1982 přijeli ke mně s trochy jiří Zeman a Alena Balcerová s její dcerou, které jsem písemně pokládal v předchozích dnech, jestli by se nemohli postarat o domácí zvířata, neboť jsem hodlal otrávit velikonoční svátky návštěvou svých rodičů. Moji přátelé, kteří mi písemně odpovídali, že mi v mé žádosti vyhoví, si po svém příjezdu vyzvedli v Hrochově Týnci klíče od domku ve Skalici, které jsem po svém odjezdu k rodičům pro ně u jednoho známého zanechal. Po jejich příchodu k mému domku byli kontrolováni orgány VB a potom též odvezeni k výslechům na Národní výbor do Hrochova Týnce. Na jejich vyzvídání, že jsem je výslovně o tuto službu /starat se o domácí zvířata/ žádal a tedy měli za těchto okolností stejná práva jako já, nebylo reflektováno a na jejich žádost o rozhodnutí národního výboru ve věci výskytu slintavky a kulhavky, které chtěli předložit, nebyl též brán zřetel. Výslovně jim bylo řečeno, že se s nimi o tom nebude nikdo bavit. Po hodinovém výslechu byli propuštěni a bylo jim kategoricky sděleno, aby opustili i Hrochův Týnec. Téměř před odchodem byli najednou k svému překvapení žádáni, aby si na výveskové tabuli přečetli písemné rozhodnutí národního výboru o výskytu slintavky a kulhavky. K této okolnosti patří i skutečnost, že Jiří Zeman byl svědkem telefonického rozhovoru jednoho pracovníka národního výboru v místnosti, kde byl vyslýchán, který s někým hovořil, jestli už to "rozhodnutí má napsané...". Rozhodnutí o výskytu uvedené nákazy, které skutečně na výveskové tabuli před budovou Národního výboru v Hrochově Týnci bylo vyvěšeno, mělo datum vyhotovení 9.4.1982, ale v tento uvedený den tam na výveskové tabuli nebylo. Tato skutečnost s okolností, že všechny vyslýchané osoby byly dotazováni, co se mělo u mne v domku ve Skalici konat, a i od pozdější dotazy v blízkém okolí na státních statcích po výskytu slintavky a kulhavky, které byly zodpovězeny, že o žádném výskytu nevědí, mě vedou k přesvědčení, že tzv. výskyt jmenovaných nákaz byl jen vymyšlen a použit, aby moji přátelé a známí nemohli u mě vykonat návštěvu. K tomuto ještě přistupuje, že rozhodnutí Národního výboru v Hrochově Týnci výslovně uvádělo zákaz vstupu do prostorů socialistického sektoru živočišné výroby, a ne do soukromých objektů. Je mi též záhadno, že v souvislosti s případem, na který podávám stížnost, byl na "areálu Tříbrovu, kam spolumajitel je domku ve Skalici, bytem v okolí Turnova, a Václava Holase, bytem tamtéž, činěn nátlak ze strany státních orgánů VB a StB, aby podepsali prohlášení, že na velikonoční svátky na Skalici nepojedou a nebudou se zdržovat nějakých tzv. akcí. Všechny tyto skutečnosti, které tady uvádím, usnadňují na přesvědčení, že ze strany orgánů VB a StB ve východočeském kraji v tomto případě došlo k protiprávním jednání., které není v souladu se zákonem, a též ze strany

5532

Národního výboru v Hrochově Týnci došlo k zneužití jeho pravomoci. Vzhledem k uvedeným skutečnostem si proto podávám tuto stížnost.

Dne 23.4.1982

Miroslav Polák
Skalice č. 2
pošta Hrochův Týnec

x x x x x x x x x x

Dopis ministru spravedlnosti ČSR dr.Kašperovi /Žádost o propuštění Václava Havla a jiné čsl.politické vězně/

Gottwaldov 5.4.1982

Pane ministře,

v zájmu našeho svědomí už nemůžeme jinak, než adresovat Vám svou výzvu, či snad žádost /dá-li se tohoto slova použít v této souvislosti/. Propusťte, prosím na svobodu Václava Havla a jiné zatčené československé politické vězně.

Máme za to, že jejich věznění je nejen v protikladu s Chartou OSN a Helsinskými dohodami, ale v podstatě v protikladu s lidskostí a humanitou vůbec.

Ivan Lamper
D.Lamperová
Jan Lamper
Jaroslav Spurný
Kateřina Spurná
František Janulík
Robert Novák

Žádost občanů o propuštění Petra Pospíchala

Federálnímu shromáždění ČSSR
Nám.Maxima Gorkého
Praha 1 - Nové město

Brno, 21.4.1982

Obracíme se na Vás s případem, který nás jako občany zneklidňuje.

Dne 5.3.1982 byl starším prokurátorem Vyšší vojenské prokuratury v Příbrami vzat do vazby Petr Pospíchal, nar.16.4.1960 tč. ve vojenské službě ve Strašicích u Rokycan. Současně bylo proti němu vzneseno obvinění z tr.činu pobuřování podle § 100 odst. 1 písm. a/odst. 2 tr. zákona. Předtím byla dne 3.3.1982 provedena domovní prohlídka v Brně, v bytě, kde bydlel do roku 1979.

Petra Pospíchala známe jako člověka s citlivým a důvěřivým srdcem, s širokými kulturními a literárními zájmy, s vyvinutým smyslem pro otázky společenské a sociální spravedlnosti.

S jeho postojem a vlastnostmi ostře kontrastuje skutečnost, že krátce po dosažení 18 let byl zadržen spolu se svými vrstevníky Petrem Cibulkou a Liborem Chloupkem. Přestože šlo pouze o společný zájem o hudbu, literaturu a poezii, byli všichni tři obviněni podle § 100 a odsouzeni k vysokým nepodmíněným trestům odnětí svobody. Petr Pospíchal nebyl předtím trestán, měl být posuzován jako mladistvý a přesto byl odsouzen k 11 měsícům odnětí svobody.

Po návratu z vězení Petr Pospíchal podepsal petici za dodržování lidských práv "Charta 77" a byl vystaven pro svou aktivní účast ve smyslu tohoto prohlášení nejrůznějším spatřením, které zesílily po jeho odstěhování z Prahy. Nebylo mu dovoleno aby nastoupil uspokojivé kvalifikované zaměstnání, byl často vyslýchán, bylo mu vyhrožováno a byl dokonce vystaven i fyzickému násilí. Zvláště námi otřáslo vyprávění o tom, jak byl odvezen muži, kteří se mu představili jako pracovníci Bezpečnosti, na osamocené místo v lesích. Na vrcholku strmého svahu mu naznačili, že celý výlet může skončit tím, že "nešťastnou náhodou" může spadnout dolů.

5533

Obáváme se, že nové zatčení a obvinění Petra Pospíchala je pokračováním sadistických akcí a že je v rozporu s právním řádem naší země.

Žádáme Vás, abyste se zasadil o přerušení všech akcí proti Petru Pospíchalovi, aby byl propuštěn a aby nebyl nadále pronásledován pro své přesvědčení a názory, jak to je zaručeno v čl.19 zákona č. 120/76 Sb.

Josef Adámek
Stanislav Adámek
Jhomila Bělíková
Jaroslav Beneš
Petr Cibulka
Michal Cyrankek
Heda Hejdánková
Petra Hejdánková
Jan Hradka
Vilém Hudeček
Petr Kadlec
K.Kard
Božena Kozárková
František Korbela
Jaroslav Kozník
Dana Říhanová
Bohuslav Říhanová
David Říhan
Ondřej Říhan
Petr Havelný
Daniel Plzon
Zdeněk Pokorný
Zuzana Procházková
Miloš Rejchert
Michal Šiml
Jan Šimsa
Martin Šimsa
Anna Šimsová
Josef Vydrář
Viktor Žarský

Za správnost podpisů: Jan Šimsa
Volfova 12
612 00 Brno 12

Na vědomí: Generální prokuratuře ČSSR
st.prokurátorovi JUDr.Kaplanovi

x x x x x x x x x x x x x x

Zdravice - poselství I.všeodborovému sjezdu

Ústřední radě odborů
Nám.Antonína Zápotockého 2
Praha 5

Praha, dne 14.4.1982

Pozdravujeme I. všeodborový sjezd, který se koná v Praze v těchto dnech. Jako skupina usilující o uskutečnění, především o demokratizaci odborového hnutí v Československu, chceme upozornit na některé závažné zásadní problémy jeho dalšího vývoje.

Mají-li být odbory především /1/ organizací sdružující pracovníky různých hospodářských odvětví, odborů a podniků k obhajobě jejich zájmů a práv, mají-li se odbory soustavně /2/ výrazně podílet na směrech a řízení výroby, hospodářského, sociálního a kulturního života v naší zemi, musí být tyto jejich základní funkce v činnosti Revolučního odborového hnutí plně realizovány. Musí se to projevovat jak v koncepcích a perspektivách, tak v každodenním životě našich pracujících; a to nejenom v podobě aktivace se vyšší plnění výrobních úkolů, v apelech k respektování odborů hospodářskými orgány podniků, nejenom v organizování rekreace, zájezdů, půjček a pod. Odbory musí být zdůrazněny, na něž by se řešily drobné dílčí, ale i zásadní hospodářské a sociální otázky života našich pracujících.

K odborům by se měly s důvěrou obracet pracovníci a pracovnice různých profesí, aby jim pomohly řešit otázky životních a zvláště pracovních podmínek, otázky mezd a platů, problémy nesvědomitých vztahů, rozmanité sociální problémy, např. problémy bytů, školek a jeslí pro děti, různých potřebných služeb atd. Až doposud plnily odbory tyto úlo-

by v nedostatečné míře, mnozí jejich členové a členky nenašli porozumění, pochopení, pomoc ani ve vlastních závodních organizacích, ani u vyšších orgánů. Příkladem toho mohou být špatné žádosti zdravotních sester, protesty textilních dělnic, kritika nevyhovujících pracovních podmínek v rekreacích, stížnosti kladených dělníků na nesnesitelné mzdové diference, na snižování mezd v některých výrobních odvětvích, stížnosti, které v nedávné době vyvrcholily stávkou prod. Je dost málo známo, že dělníci a dělnice v různých místech naší země přistoupily v posledních letech ke stávce jako ke krajnímu, dle zatím jedinému energickému prostředku nevyhovujících mzdových a sociálních poměrů. Že mlo jejich protesty byly potlačeny policejním násilím, zvláště pobrdkami soudřenými na rodiny, např. na odnětí studia dětí, také ovšem na ztrátu zaměstnání a pod.

Revoluční odborové hnutí by mělo být především h n u t í m , mělo by navazovat na nejlepší tradice obhajoby dělnických zájmů a práv v naší zemi i jinde na světě, mělo by hájit především skutečné autentické zájmy a práva pracujících lidí. Zatím je - ke své škodě - především nostálgickou zbyrokratizovanou organizací, tzv. převodovou pákou státní a stranické politiky. Takto vytčených a posvěcených úkolům ROH je dáno jeho ustrnulé postavení v sociálním a politickém systému Československa. Ale každá sociální vyspělá demokratická společnost musí mít ve svém sociálním a politickém systému přirozená, tzv. sociální hnutím vytvořená a zakotvená kontroly, které by opanovaly vládním a jiným rozhodnutím, nebo které by na ně mohly, na jejich přípravě i realizaci kritickým způsobem podílely. Zatím zcela postrádáme toto oponentství ze strany ROH, a to jak ve všech závažných potravin, snižování mzd či zastavování otevřených akcí a výrob, tak celkově v kritice důležitých rozhodování v sociální politice, v její koncepci a pod. ROH by mělo za pomoci vysoce kvalifikovaných odborníků analyzovat důležité hospodářské a sociální skutečnosti, nejrůznější ekonomické a sociální relace, upozorňovat vládu a ministerstva na závažné nedostatky a disproporce, mělo by soustavně sledovat a také zveřejňovat zprávy o zdrojích inflace, o pohybu cen, reálních a nominálních mzd, mělo by být kritikem výrobních nedostatků a ztrát, kritikem nekvalifikovaného řízení a nesprávné kádrové politiky, kritikem mzdových disproporcí, oponentem snižování životní úrovně některých vrstev, i škodlivých výrobních zásahů do životního prostředí, mělo by prosazovat systematické zvyšování starobních a invalidních důchodů v závislosti na zvyšování cen a jiných vlivech, mělo by pomáhat řešit otázky sociálních pomocí, dotací, různému finančních prostředků do malých nových mzdů sociální péče, mělo by být připraveno na řešení dramatických problémů v oblasti pracovních sil, např. na to, jak se budou řešit otázky možné a pravděpodobné nezaměstnanosti v některých výrobních oblastech při neexistenci řešení rodičů a pod.

Všechny tyto a další úkoly může ovšem Revoluční odborové hnutí řešit jen na toto předpokladu, že dojde k jeho renesanci jako skutečného živého, dynamického hnutí. K této renesanci přejeme jeho členům a členkám, pracovníkům a pracovnicím hodně zdaru.

Přípravný výbor svobodných odborů
Praha, Ostrava, Brno, Plzeň, Kladno

x x x x x x x x x

Dopis Evy Lentörkové švédskému VIII klubu /podporování za projev přání a rozpaků/

Britt Arenander
International secretary of the
Swedish VIII club

27.3.1982

Vážení pánové,

srdečně Vám poděkovat za projev přízně a přátelství - své svolení demisi členů ústředí Vašeho PEN clubu. Ze nevinného člověka dolétá v hlavně věznenné izolaci pocit strnoucnosti a samoty; vědomí, že jste se bojili proti nesprávnému nařízení mi přinášelo radost a posilovalo vůli vyrovnávat se s tíživými podmínkami vězenění. Byla jsem obviněna ze své literární díla, jejich publikaci v zahraničí a ze své ryze literární styky se zahraničními nakladatelstvími. Jsem loyálna občanem své země, respektuji její zákony a obvinění jsem odmítla jako subjektivní a zfabrikované. Své propuštění z vazby chápu jako důkaz mojí nevinu, radost nám dýchá propuštěním však zamrzuje skutečnost, že tři naši přátelé ještě ve vězení zůstávají.

Zvláštní příležitostí jsem téměř před ukončením pesla odpovědi na anketu jednoho zahraničního časopisu o obsahu lidské svobody. Chtěla jsem vyjádřit názor, že svoboda má svůj zdroj v kultuře a spět svou hodnotu do kultury vrací, a že kultura je nejtěsnějším zdrojem o ní a její svobodu že nepodržíme v dlani, nesnažujeme-li o ni. Děkuji Vám z celého srdce, že jste přispěli k mému propuštění z vězení.

Vracím se opět ke své literární práci, jejíž smysl a právo na ni jsem ospravedlnila dílo najít.

Všechny Vás, vážení pánové, srdečně zdravím.

Eva Lantlerová

x x x x x x x x x x x x

Zpráva Zuzany Hlaváčkové ministru vnitra ČSSR

Ing. Mgr.Jaromír Obzina
minister vnitra ČSSR
tř.Obránců míru 65
170 00 Praha 7

Praha, 9.dubna 1982

Pane ministře,

obracím se na Vás ve věci postupu Vašich orgánů, který je dosud bezprecedentním příkladem neúctnosti a vyžaduje bezohledné vyšetření a vyvození trestních důsledků.

Dne 7.dubna 1982 kolem 12.hodiny šel můj třináctiletý syn Jiří Hlaváček zpátky z potetování spolužáky od zubního lékaře. Ve rozhodu před školou v Sasinově ulici v Praze 2, kterou navštěvuje, se přibrali domů. Když došel k našemu domu v Podkolejské ulici č. 6 v Praze 2, vystoupili z auta stojícího u chodníku neznámý muž a vyzval ho, aby šel s ním. Když se můj syn tázal proč, neodpověděli mu, pouze mu ukázali průkaz příslušníka SNB a brutálně ho třináctiletého školáka násilím nastrkali do vozu. Tři jízdní autem, kdy syn netušil, kam ho vezou, mu dva neznámí muži kladli otázky typu "ještě pořád ti nedochází, proč tu jsi? Už jsi nějaký dostal poučení nedělkového? Tak si dej pozor, aby se ti to nevyhnulo!" Odvezli ho na okraj Prahy ve Vyšehradské ulici a teprve tam mu oznámili, že ve škole ukradl někdo peněženku a on je podezřelý. Přesto, že v době krádeže byl s ostatními dětmi u školního zubaře, přinutili ho, aby nepsal, co přesně od rána dělal a kde byl, přestože mu k identifikaci fotografie několika osob s vyhrožovali mu, že zjistili, že peněženku někdo odhodil, ale si to odnesla. Druhý den přišel syn ze školy s tím, že nikdo z učitelů ani z žáků o žádné krádeži nic neví. 7 dubna ráno jsem se proto přibrala na okraj ve Vyšehradské ulici. Příslušník SNB, který při slušně, mi oznámil, že o žádné krádeži ve škole v Sasinově ulici nemají hlídení a o žádném výslechu jedno třináctiletého syna není nikde zmínen, takže je vylučováno, aby na jejich okraji něco

takového problému. Závěr byl, že si můj syn všechno vymyslel. Navštívila jsem ještě ředitelku školy v Jeseníkově ulici, která potvrdila, že k žádné krádeži nedošlo a ujistila mne, že i když se nám podobné přihodila, vyučující Vaše pokyny takovou věc vždy ve škole i mimo ni v její přítomnosti.

Z uvedeného vyplývá, že se tedy přinejmenší dopustili přinejmenším tr.činu zneužití pravomoci veřejného činitele a tr.činu omezování osobní svobody nebo snad, přičemž ke svému postupu nemají ani to nejmenší oprávnění, nehledě k tomu, že děti v tomto věku nelze volit nebo mravního řádu nedržovat důležitou úlohu ani v případech podle tr.řádu bez přítomnosti jejich zákonného zástupce, vychovatele nebo org.rodičů o dítě. Jsem přesvědčena, že se tak stalo bez Vašeho vědomí a vědomí přímých nadřízených. Nechám však brvot na tom, aby celá záležitost byla jako velmi nebezpečná a nepřijatelná provedena orgány Vaší inspekce přezkoumána, nechtěla bych ujišťovat a potrestání a má být sdělím výsledek.

Vzhledem k tomu, že záležitost může mít vážné následky pro celkový psychický vývoj mého syna, jsem rozhodnuta v případě, že tomuto mému podnětu nebude věnována náležitá pozornost, obrátit se na lidskoprávní organizaci pro ochranu dětí.

Zuzana Dionýzíová
Podkolská 6
150 00 Praha 2

Na vědomí: Generální prokuratura ČSFR
hlavní vojenský prokurátor
Mlýnská 1309
140 00 Praha 4

x x x x x x x x x x x

K dopisu /č. 120/ Václava Havla

Blíží se okamžik, kdy budu mít za sebou tři roky vězení a tím i své třetiny trestu, a to je nejisté důvod k zamyšlení.

Jak o tom vše uvažuji, zdá se mi být dím dál zřejmější, že mé vězení je jen takové nechytné část mého života, která nemohla nějak a je vlastně trochu z podivem, že přišla tak rychle. Vždyť jsem to více méně tušil, očekával nebo předpokládal jednadvacet let, ne-li déle! Nevěděl jsem přesně, kdy se to stane, ani jak dlouho to bude a jak to bude konkrétně odvozeno, ale že se to stát musí, bylo v podstatě jasné: "nestnost" mé duše a gravitační síla, kterým letím, jsou tohoto druhu. Že můj let mohl dost dobře končit jinak. Nemám se mi s ohledem tam mé, že po těch dvou nepovedených "raketách" jsem podvědomě dělal všechno možné, aby tohle nevyhnutelnost se konečně byla tady. Odtud tedy není, že k tomu muselo či nemuselo dojít, ale "proč", jak jsem to vše přijal, jak jsem z ní mluvil, co jsem z ní udělal. Mé bohaté plány v tomto ohledu /jak budu ve vězení studovat, psát, "pracovat na sobě" atd./ se ukázaly samozřejmě nesmírně naivní, neměl jsem o tom vůbec ani ponětí /i když jsem o tom tolik slyšel - ale ta skutečnost je asi opravdu nedůležitelná/. A tak se všechno stylo zcela jedinečnou příležitostí dostřádit sám, svému okolí i Tomnohu, že nejsem jen nějaký tajemník, jak si mnozí lechino o mně myslí nebo mohl myslet, že si na tím, co zdím, obojím, myslím to vážně a že jsem tudíž schopen dát i následky, které to přinese. Pravdou prostě tak říkajíc - dlouhotrvá příjetím a absolvováním svého trestu - svou celkovou věrohodnost /o které jsem jako člověk vůbec pochybující s sebe snadno - potřebovat mohl ujistit především sebe sama/. Jak vím, asi jsem /a možná ještě mám/ možnost z těch zápisků vybídkovat - zaostřující se přes-okleda. Že budu schopen nesmírně mi sebe tajemství udělat. Takže v ohledu nejsem "obsedě-životním", ale i bodla konkrétním jde o ekt mé volby a nelze mne tedy rozdělit-

5537

vat. Co bych to dělal dobrovolně a nucen ctnost. Důležité přitom je že můj postoj nevzešel /a nevzchází/ z mnohu nestoupit bariéru mudného, ale vyplynul zcela přirozeně z logiky situace, jak se postupně zrekonstruovala, i z vnitřní logiky mých postojů i mé vůle, tedy mé vlastní identity. Pravdu řečeno, musel jsem jednat tak, jak jsem jednal, jinak to prostě nešlo. Jestli jsem si totiž dříve mohl dovolit tu a tam luxus hlouposti a dokonce pokusit o sebevraždu, teď už jsem si nic takového dovolit nemohl. /Pomůž: jako ten, kdo dovoluje/nebo jako ten, kem je dovoloováno./

Že jsem se ve svých dotazech tak často vracel k tématu identity, odpovědnosti a pod., nebyla jistě náhoda. Nemohl jsem si přece nekladat otázku, proč vlastně "musím" jednat tak, jak jednat musím, odkud se tenhle příkaz bere. Tu otázku jsem si nekladl proto, že bych někdy třeba jen na vteřinu o svých rozhodnutích pochybovat, ale proto, že mne to najímalo - ovšem-li to tak říci - prostě jako "věc o sobě". A když jsem o tom věci z různých stran uvažoval, dospěl jsem ke třem dosud prostým zjištěním:

1. Svět se zdá /mimo jiné/ vyrůstat z vůdčího nárůstu dvou odlišných tendencí bytí: jeho /entropické/ vůle všechny své projevy zestejnit, prostřednit, rozmazat a sobě samo totální homogenizovat, a jeho tvořivá či antropická /antientropická/ vůle bránit, usměrňovat a obstarávat svébytnost všech jeho různostných projevů a tyto projevy rozvíjet ke stále vyšším /strukturovanějším/ formám. V lidské rovině nalézá první z těchto tendencí své protvořené pokračování v tom, co nazýváme "tlakem smrti", to druhé nacrok - mezi jiným a především - v nazvolné "vůli k sobě", tj. ve vůli člověka být tím, čím je nebo čím být chce, sám sebou, být tím co nejdéle, najít si to a prohlubovat - tedy v jeho "vůli k identitě". Uhájit si svou identitu v kontextu "ne-já" /a především v konfrontaci s jeho ničivou silou: tlakem smrti, usilujícím o rozmělnění každé svébytnosti/ může člověk ovšem jen tehdy, nalezne-li k "ne-já" nějaký pevný, trvalý, životodárný a nevyhnutný vztah. To ovšem znamená překročovat nestvrzené všechny relativní, zdánlivé, proměnlivé a nejistné horizonty, hledat /v sobě, ve své zmnohosti světa/ "absolutní horizont bytí" a vztahovat se k němu - jako k jediného pevného bodu, kterého se tak či onak zachycovat /resp. zkoušet zachycovat/ je jednou cestou k pevnosti vztahu k "ne-já" - tj. jediným klíčem k odpovědnosti. A jedině skrze tohoto zaslouženou odpovědnost nalézá člověk a upevňuje také svou svébytnost, svou identitu, naplňuje svou touhu být sám sebou.

2. O to zmíněné "odpovědnost" v tomto nemíní slovo myslu? Říká se, že to je příkaz chovat se tak, jak by se měli chovat všichni, že to je odpovědnost člověka nejen ke světu, ale i "za svět", tak, jako bych to byl já, kdo bude nesen za to, jak to s tím světem dopadne. Odkud se bere tohle zdánlivě s zřejmě nepřekonatelná a tzv. "neredná" podstata prvního zákona, toho, čemu se říká "dobro"? Myslím, že to je zřejmé: onen podivnický pocit "odpovědnosti za svět" může mít asi jen ten, kdo se ohnutím nějak /ať už vědomě či nevědomě/ vnitřně dotýká "absolutního horizontu bytí", kdo z něho nějak komunikuje či čerpá, kdo z něho čerpá sepsl, naději, víru, kdo se ornovím nějak /svou vnitřní zkušeností/ nachycuje. Protože jedině v tomu, kdo se o toto snaží, přistupuje či do něj přenikuje nebo se do něj přelévá osoi z absolutnosti absolutního, z totality a integrity bytí, osoi z jeho anyelutvorné kompletnosti, něco z "duchu" Ducha bytí - jakmile je jednou člověk tímto inflikován, jakmile se tímto kontaktem otevře celá integrální souvislost "bytí vůbec" a tedy vlastně tímto bytím nosle přirozeně a bez dalších rozsahů přijímá i plnohodnotnou odpovědnost za to, co do něj takto vstoupilo, či do toho vstoupil on, čím se sám stal, tj. za "vše". Čili: tím, že nastře sám sebe jako součást toky, převzaté i svou odpovědnost za Celku /přestřelení v očích všech nejistých jsou s partikulárních horizontů/.

5538

3. Ačkoliv jsem byl mnohem tisícerými zvláštnostmi prostředí v němž jsem se ocitl, uvažovat i o tom, co je to vlastně lidská důstojnost, v čem spočívá, kde se bere, proč se ní člověk tak lpí. Teď už tuším, v čem asi vězí: vůle k důstojnosti je jen jiným aspektem, jinou dimenzí, jiným výrazem "vůle k sobě", tj. vůle ke své lidské svébytnosti, ke své identitě. Zatímco ponížení - jako tyrlický projev "tváře smrti" - chce lidskou identitu rozbít /nejvyšší ideál: proměnit existenci v anorganickou hmotu a tu rozptýlit ve vesmíru/, hájit svou důstojnost znamená především bránit svou identitu, sebe sama jako nezaměnitelnou lidskou bytost.

Kdyby se ale vrátil k sobě: nepřináším žádnou "oběť", nehraju si na cíle, nepřevracuju, nekoketuju, ani s nikým nekalkuluj - hájím si jen v podmínkách, které jsou si nevyzvolil, svou identitu, onen zvláštní druh "hmotnosti" své duše, hájím si ji tak, jak to jedině jde: pokorou a odpovědností a vůlí q důstojnost. Nepřijmout samostatně a tak říkajíc aprioristicky tuhle úlohu, znamenalo by resignovat na sebe samo, rozpustit se ve svém okolí, ztratit svou důstojnost, nebýt. Avšak pozor: lidská důstojnost se nemění tím, co si dovoluje "ne-já", ale jen a jen tím, co si dovoluje "já". Bránit svou důstojnost lze taky kdykoliv a kdekoliv; není to věc nějakého jednorázového rozhodnutí, ale každodenní a dost náročné "existenciální pracе": člověk se může stát osobou vždycky, nikdy na to není pozdě a tak, jako od vždycky dost příležitostí se jí nestat, má vždycky dost příležitostí se jí stát. Nejde tedy nikomu, jak patrno, jen o to, že jsem se rozhodl ve jménu obrany své identity pobývat tam, kde pobývám, ale s nerozborně více jak tam pobývám, zde i nade - a právě zde! - jsem s důstojností sám sebou na věku, co ke mně patří. V tomto ohledu onen "nevyl", který nikomu nebo ovšemání zbyl, není zase tak úplně jednoduchý, jak se na první pohled zdálo. Ale to si ještě musím představit sám.

Co bude dál, nevím. Zatím jenom vím, že jsem se navzdory všem skoubkám doud - snad - tajuplikem nestal, totiž že jsem si svou identitu uchoval, její věrohodnost osvědčil a svou důstojnost ubránil. Jestli je to cvřen k něčemu dobrý pro svět, to nevím. Ale pro mne to dobré je. Že ještě někdy něco dobrého napíšu a toho zlea nikterak nevylyvá; bezpodmínečně však vím, že v osobním přímém bych zcela určitě už nic dobrého nenapsal. Co bude dál tedy nevím. Budoucnost je otevřená, jsou plný nadějí, pochyb, odhadů, nejistot, vlání, obav. Zatím vím s určitostí vlastně jen jediná: nervák to bude vždycky - nejen pro mne, ale i se mnou. Ale počítám s tím, viď?

x x x x x x x x x x x x x x